

РІШЕННЯ № VI/4-97

18 березня 2011 року

м.Київ

Вища кваліфікаційна комісія адвокатури при Кабінеті Міністрів України в складі Голови Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури, Висоцького В.І., секретаря Комісії, Ковбасінської Г.В., членів Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури: Авраменка Г.М., Антипченка В.К., Батченка А.Н., Хоміка С.Г., Большакова Е.В., Ізовітової Л.П., Ісакова М.Г., Коваль К.П., Комарницької О.О., Котелевської К.В., Удовиченка С.В., Свірневської Н.В., Данилюка О.Є., Мультяна В.В., Павлишина Б.Я., Павліченко О.В., Павлової М.А., Полонського Ю.М., Прокопчука В.О., Ромаданової Г.Г., Сергеевої С.А., Скотаря А.М., Воротінцевої Т.П., Чижмарь К.П., розглянувши у відкритому засіданні питання про необхідність роз'яснення деяких питань, що виникли у діяльності адвокатів у зв'язку з прийняттям Податкового Кодексу України, заслухавши доповідачів - членів Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури Ісакова М.Г., Висоцького В.І., члена Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури Ізовітову Л.П., керуючись ст.14 Закону України «Про адвокатуру», п.п.10, 10¹, 20 - 22 Положення про Вищу кваліфікаційну комісію адвокатури,

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Рекомендації Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури щодо оподаткування адвокатських об'єднань та адвокатів, як самозайнятих осіб, що здійснюють незалежну професійну діяльність (додається).
2. Затвердити Перелік витрат, пов'язаних з організацією незалежної професійної діяльності адвокатів як самозайнятих осіб (додається).
3. Доручити секції Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури з питань нормативно-правового регулювання адвокатської діяльності підготувати звернення до Кабінету Міністрів України для прийняття відповідного розпорядження (постанови) щодо затвердження Переліку витрат, пов'язаних з організацією незалежної професійної діяльності адвокатів як самозайнятих осіб.
4. Секретарю Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури про прийняте рішення повідомити регіональні кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури.
5. Зобов'язати Голів регіональних кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури довести до відома адвокатів регіонів зміст рекомендацій та провести навчання відповідно до рішення Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури № V/21-421 від 03.09.2010 року.

Голова Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури

В.І. Висоцький

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Вищої кваліфікаційної
комісії адвокатури
від «18» березня 2011 року № VI/4-97

РЕКОМЕНДАЦІЇ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТУРИ
щодо оподаткування адвокатських об'єднань та адвокатів, як самозайнятих
осіб, що здійснюють незалежну професійну діяльність

Загальні положення.

З 01 січня 2011 року основними нормативними актами, що регулюють питання оподаткування та загальнообов'язкового соціального страхування юридичних та фізичних осіб є Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI (далі – ПКУ) та Закон України «Про збір і облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 2464-VI від 08.07.2010р. (далі – Закон про ЄВСС).

Для кращого розуміння питань, що стосуються оподаткування адвокатських об'єднань та адвокатів, як самозайнятих осіб, що здійснюють незалежну професійну діяльність, перш за все необхідно правильно встановити їх статус в якості платників податків. При цьому необхідно наголосити, що такий статус платника податку (як адвокатського об'єднання, так і адвоката) у порівнянні з податковим законодавством, що діяло до набрання чинності Податкового кодексу України, не змінився.

Статтею 1 Закону України "Про адвокатуру" від 19.12.1992р. № 2887-XII, визначено, що адвокатура України є добровільним професійним громадським об'єднанням, покликаним згідно з Конституцією України сприяти захисту прав, свобод та представляти законні інтереси громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, юридичних осіб, подавати їм іншу юридичну допомогу.

Відповідно до ст. 4 Закону України "Про адвокатуру", адвокат має право займатись адвокатською діяльністю індивідуально, відкрити своє адвокатське бюро, об'єднуватися з іншими адвокатами в колегії, адвокатські фірми, контори та інші адвокатські об'єднання, які діють відповідно до цього Закону та статутів адвокатських об'єднань.

Порядок утворення, діяльності, реорганізації та ліквідації адвокатських об'єднань, структура, штати, функції, порядок витрачання коштів, права та обов'язки керівних органів, порядок їх обрання та інші питання, що належать до їх діяльності, регулюються статутом відповідного об'єднання.

Згідно із ст. 42 Господарського кодексу України, підприємництво - це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Відповідно до ст. 52 Господарського кодексу України некомерційне господарювання - це самостійна систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку. Некомерційна господарська діяльність здійснюється суб'єктами господарювання державного або комунального секторів економіки в галузях (видах діяльності), в яких відповідно до ст. 12 цього Кодексу забороняється підприємництво, на основі рішення відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування. Некомерційна господарська діяльність може здійснюватися також іншими суб'єктами господарювання, яким здійснення господарської діяльності у формі підприємництва забороняється законом. Не можуть здійснювати некомерційну господарську діяльність органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи.

Згідно з наданим Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури при Кабінеті Міністрів

України роз'ясненням від 21.03.2008 р. № V/3-71, адвокатська діяльність не є господарською і, зокрема, підприємницькою, у значенні ст. 3 Господарського кодексу України, а адвокат не є суб'єктом господарювання, який здійснює підприємницьку діяльність.

Тобто, враховуючи вищевикладене, адвокат та адвокатське об'єднання не займаються підприємницькою діяльністю і, отже, не є суб'єктами підприємницької діяльності.

Таким чином, адвокатське об'єднання є юридичною особою – професійною організацією адвокатів, яка не займається підприємницькою діяльністю, метою якого є захист прав, свобод та представлення законних інтересів громадян, задоволення потреб в кваліфікованій правовій допомозі, адвокатській діяльності, надання іншої юридичної допомоги і т.ін.

Виходячи з того, що адвокатське об'єднання здійснює некомерційне господарювання, воно повинно бути зареєстровано в органах податкової служби як неприбуткова організація.

Враховуючи те, що адвокат не здійснює підприємницьку діяльність, він повинен зареєструватися в органах податкової служби як самозайнята особа, що здійснює незалежну професійну діяльність.

З урахуванням визначеного статусу адвоката, як самозайнятої особи, що здійснює незалежну професійну діяльність та адвокатського об'єднання в якості платників податків та зборів, повідомляємо наступне.

1. Оподаткування адвокатських об'єднань.

Виходячи з положень ПКУ, адвокатські об'єднання відносяться до неприбуткових організацій, зазначених в підпункті «г» п.157.1 ст. 157 Податкового кодексу України.

Відповідно до підрозділу 4 Розділу XX «Перехідні положення» ПКУ, застосування Розділу III «Податок на прибуток підприємств» починається з 1 квітня 2011 року. Тобто, до 01.04.2011р. неприбуткові організації з метою оподаткування повинні керуватися відповідними нормами Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 28.12.1994р. № 334/94-ВР з урахуванням змін та доповнень.

Слід зазначити, що в порівнянні з Законом України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 28.12.1994р. № 334/94-ВР, порядок оподаткування неприбуткових організацій наведений в Податковому кодексі України не зазнав значних змін.

1.1. Реєстрація адвокатських об'єднань в якості неприбуткових організацій.

Відповідно до п.157.1 ст. 157 Податкового кодексу України, стаття «Оподаткування неприбуткових установ та організацій», застосовується до неприбуткових установ та організацій, зареєстрованих згідно з вимогами законодавства та внесених органами державної податкової служби в установленому порядку до Реєстру неприбуткових організацій та установ.

Тобто, адвокатське об'єднання для підтвердження статусу неприбутковості, повинно бути зареєстроване в Реєстрі неприбуткових організацій, Положення про який затверджено наказом ДПА України № 37 від 24.01.2011р.

1.2. Оподаткування адвокатських об'єднань, як неприбуткових організацій, відповідно до положень Податкового кодексу України.

Пунктом 157.5 ст. 157 ПКУ визначено, що від оподаткування звільняються доходи неприбуткових організацій, визначених у підпункті "г" пункту 157.1 цієї статті, отримані у вигляді:

- разових або періодичних внесків, відрахувань засновників і членів;
- коштів або майна, які надходять таким неприбутковим організаціям від провадження їх основної діяльності та у вигляді пасивних доходів;

➤ дотацій або субсидій, отриманих з державного або місцевих бюджетів, державних цільових фондів або в межах технічної чи благодійної, у тому числі гуманітарної, допомоги, крім дотацій на регулювання цін на платні послуги, які надаються таким неприбутковим організаціям або через них їх одержувачам згідно із законодавством, з метою зниження рівня таких цін.

При цьому також необхідно звернути увагу на те, що відповідно до абзацу першого п.157.11, якщо доходи, отримані адвокатським об'єднанням протягом звітного (податкового) року з вищевказаних джерел на кінець першого кварталу року, що настає за звітним, перевищують 25 відсотків загальних доходів, отриманих протягом такого звітного (податкового) року, така неприбуткова організація зобов'язана сплатити податок із нерозподіленої суми прибутку за ставкою, встановленою пунктом 151.1 статті 151 цього Кодексу (з урахуванням п.10 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» ПКУ), до суми такого перевищення.

Крім того, відповідно до п.157.11 ст. 157 ПКУ, з доходів інших, ніж ті, що наведені у п.157.5 ПКУ, адвокатське об'єднання зобов'язане сплатити податок на прибуток, який визначається як сума доходів, отриманих із таких інших джерел, що зменшена на суму витрат, пов'язаних з отриманням таких доходів, але не вище суми таких доходів.

Необхідно звернути увагу на те, що згідно з п. 157.15 ст. 15 ПКУ, «до основної діяльності також включається продаж неприбутковою організацією товарів, виконання робіт, надання послуг, які пропагують принципи та ідеї, для захисту яких було створено таку неприбуткову організацію, та які є тісно пов'язаними з її основною діяльністю, якщо ціна таких товарів, виконаних робіт, наданих послуг є нижчою від звичайної або якщо така ціна регулюється державою». Але, при цьому, до основної діяльності не включаються операції з надання товарів, виконання робіт, надання послуг неприбутковими організаціями, визначеними в підпунктах "в" - "г" пункту 157.1 цієї статті, особам, іншим, ніж засновники (члени, учасники) таких організацій.

Таким чином, у разі, якщо адвокатське об'єднання отримує доходи, що відрізняються від доходів, вказаних у підпункті "г" пункту 157.1 ст. 157 Податкового кодексу України, такі кошти не можуть бути кваліфіковані, як дохід від провадження основної діяльності адвокатського об'єднання. З вказаних доходів адвокатське об'єднання, відповідно до п.157.11 ст. 157 ПКУ, зобов'язане сплатити податок на прибуток у 2011 році за ставкою:

- 25% - у разі, якщо такі доходи отримані в періоді з 01.01.2011р. по 01.04.2011р.;
- 23% - у разі, якщо такі доходи будуть отримані в періоді з 01.04.2011р. по 31.12.2011р.

1.3. Надання звітності адвокатським об'єднанням, як неприбутковою організацією

Відповідно до положень п.157.14, адвокатські об'єднання, що включені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, щоквартально надають до органів податкової служби Податковий звіт про використання коштів неприбуткових установ та організацій.

Форма та порядок надання та складання Податкового звіту про використання коштів неприбуткових установ та організацій затверджені наказом ДПА України № 56 від 31.01.2011р., який набирає чинності з 01.04. 2011 р.

2. Оподаткування адвокатів, як самозайнятих осіб.

Як вже зазначалось вище, з норм діючого законодавства випливає, що адвокатська діяльність не є господарською і, зокрема, підприємницькою у значенні ст. 3 Господарського кодексу України, а адвокат не є суб'єктом господарювання, який здійснює підприємницьку діяльність. Відповідно до Податкового кодексу України від 02.12.2010р. № 2755-VI, особи, що здійснюють незалежну професійну діяльність, у тому числі й адвокати, підпадають під

визначення поняття самозайнятої особи. Так, п.14.1.226 ПКУ, самозайнятою особою є «платник податку, який є фізичною особою - підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності».

Порядок оподаткування самозайнятих осіб викладений у ст. 178 Податкового кодексу України «Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою, що здійснює незалежну професійну діяльність».

Вказана стаття Податкового кодексу України регулює:

- порядок реєстрації адвокатів;
- порядок оподаткування доходів адвокатів;
- порядок обліку доходів та витрат адвокатів.

2.1. Порядок реєстрації адвокатів, як самозайнятих осіб

Після отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, адвокат у десятиденний строк з дня отримання свідоцтва повинен зареєструватися як платник податків в органі податкової служби за місцем свого постійного проживання.

Порядок реєстрації адвокатів, як самозайнятих осіб встановлений розділом VI «Порядку обліку платників податків і зборів», затвердженого наказом ДПА України від 22.12.2010р. № 979, який набрав чинності з 14.01.2011р.

Звертаємо увагу, що відповідно до п.70.16.5 органи, що здійснюють реєстрацію адвокатської діяльності (Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури) зобов'язані у п'ятиденний строк від дня провадження відповідної дії сповістити орган державної податкової служби про видачу фізичній особі Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.

Нижче в таблиці наведені основні питання, що стосуються порядку реєстрації адвоката в податковому органі в якості платника податків.

Питання		Норма Податкового кодексу або підзаконного акту, що регулює питання
Реєстрація адвоката в органах ДПІ	Адвокат, як самозайнята особа реєструється в якості платника податків в Державній податковій інспекції за місцем свого постійного проживання	- статті 63, 65 ПКУ - п.178.1 ст. 178 ПКУ - 6.9 наказу ДПА України від 22.12.2010 р. № 979 «Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів та визнання такими, що втратили чинність, наказів Державної податкової адміністрації України»
Документи, що подаються до податкового органу адвокатом для взяття на облік	<ul style="list-style-type: none"> • заява за ф. № 5-ОПП; • копія свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю за формою, визначеною додатком до Положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, затвердженого Указом Президента України від 05.05.93 № 155 (із змінами), якщо заявник є адвокатом, який займається адвокатською діяльністю індивідуально та не зареєстрований як фізична особа – 	пп. 6.9.1 п.6.9 наказу ДПА України від 22.12.2010 р. № 979 «Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів та визнання такими, що втратили чинність, наказів Державної податкової адміністрації України»

	підприємець. При подачі документів до ДПП пред'являється оригінал Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.	
Документ, що підтверджує реєстрацію адвоката, як самозайнятої особи	Довідка про взяття на облік за ф. № 4-ОПП з зазначенням перед прізвищем, ім'ям та по батькові «Адвокат».	-п.178.1 ПКУ -пп. 6.10 наказу ДПА України від 22.12.2010 р. № 979

Необхідно звернути увагу, що саме Довідка про взяття на облік за ф. № 4-ОПП (з зазначенням перед прізвищем, ім'ям та по батькові «Адвокат») дає право:

➤ адвокату, що провадить незалежну професійну діяльність - при визначенні об'єкту оподаткування враховувати витрати, пов'язані з адвокатською діяльністю (другий абзац п.178.3 ПКУ);

➤ податковим агентам, що виплачують доходи - не утримувати податок на доходи фізичних осіб під час виплати доходу адвокату (п.178.5 ПКУ).

Тому адвокату дуже важливо підтвердити свою реєстрацію в податковому органі Довідкою за ф.4-ОПП належної форми.

Якщо реєстрація адвоката як самозайнятої особи була проведена до вступу в дію Податкового кодексу України, і в Довідці за формою 4-ОПП перед прізвищем не зазначено «Адвокат», така Довідка не відповідає вимогам діючого законодавства (відповідно, що ДПП може не надати право адвокату на врахування витрат та не дає право податковим агентам не утримувати податок з доходів фізичних осіб при виплаті доходів адвокату) та підлягає заміні. Заміна Довідки за формою 4-ОПП здійснюється в порядку, встановленому наказом ДПА України від 22.12.2010 р. № 979 «Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів та визнання такими, що втратили чинність, наказів Державної податкової адміністрації України».

2.2. Порядок оподаткування доходів адвокатів.

2.2.1. Визначення сукупного чистого доходу

Відповідно до п.178.3 ст. 178 ПКУ, оподаткованим доходом самозайнятої особи, у т.ч. адвоката є сукупний чистий дохід. В свою чергу сукупний чистий дохід визначається як різниця між доходом і документально підтвердженими витратами, необхідними для провадження певного виду незалежної професійної діяльності.

Слід звернути увагу, що Податковий кодекс України не встановлює конкретного переліку витрат, які можуть зменшувати дохід для визначення об'єкту оподаткування. Основним критерієм для обґрунтування витрат, що зменшують дохід для визначення об'єкту оподаткування, є їх належність та необхідність для провадження незалежної професійної діяльності. Крім того, витрати повинні бути фактично понесені (сплачені) безпосередньо в поточному податковому періоді. Наприклад, щоб уникнути проблем із включенням до складу витрат звітного року внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування з доходу адвоката, перерахування таких внесків необхідно здійснювати до 31 грудня поточного (звітного) року).

На сьогодні, ДПА України не надала роз'яснень відносно можливого переліку витрат адвокатів. Як приклад можливо згадати тільки роз'яснення відносно витрат приватних нотаріусів, які теж відносяться до самозайнятих осіб. Так, ДПА України вважає, що при визначенні переліку витрат приватні нотаріуси користуються листом Міністерства юстиції України від 02.02.2006 р. № 31-35/20, в якому наведений перелік витрат, які приватні нотаріуси мають право враховувати при обчисленні загального річного оподаткованого

доходу. Зокрема, до переліку витрат нотаріусів були включені:

- витрати на користування приміщенням (орендна плата, платежі за надання комунальних послуг та інші обов'язкові платежі);
- користування телефонним зв'язком; придбання канцелярського приладдя;
- модернізацію та обслуговування комп'ютерної та копіювальної техніки, придбання комплектів картриджів;
- оплату праці найманих працівників за трудовими угодами;
- сплату внесків до Пенсійного фонду України, у тому числі на користь найманих працівників, та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- придбання офіційних видань, рекомендованих Міністерством юстиції України; використання електронної бази законодавства.

Звертає на себе увагу та обставина, що до цього переліку не включені витрати на придбання та ремонт офісу; витрати на придбання офісної техніки, придбання і ремонт автомобілів; інших витрати, що носять капітальний характер; транспортних витрат (залізничні, авіа- білети).

При цьому, необхідно зауважити, що адвокати безпосередньо не можуть при формуванні витрат посилатись на перелік витрат, наведений в листі Міністерства юстиції України від 02.02.2006 р. № 31-35/20, тому що: *по-перше*, він відноситься до визначення складу витрат приватних нотаріусів; *по-друге*, цей лист, та думка ДПА України, що розміщена на офіційному її сайті (www.sta.gov.ua), не є податковою консультацією, що отримана в порядку, встановленому ПКУ. Вищенаведений перелік може слугувати тільки прикладом, орієнтиром складу витрат для адвокатів.

Що стосується надання конкретних роз'яснень щодо складу витрат, то адвокати на підставі ст.ст. 52, 53 Податкового кодексу України, мають право звернутись до податкового органу за наданням письмової податкової консультації.

При цьому необхідно врахувати, що відповідно до п. 52.2 ст. 52 ПКУ, податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.

Ще раз необхідно звернути увагу на те, що право зменшувати отримані доходи на суму витрат, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності, у адвоката виникає тільки за наявності Довідки про взяття на облік за ф. № 4-ОПП належної форми.

2.2.2. Ставка податку з доходів фізичних осіб.

Відповідно до положень п.178.2 ст. 178 ПКУ, сукупний чистий дохід, отриманий протягом календарного року, оподатковується за ставками, визначеними в п. 167.1 ст. 167 цього Кодексу, а саме:

- якщо сукупний чистий дохід, що не перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного податкового року, оподатковується за ставкою 15% (*наприклад, мінімальна заробітна плата, встановлена на 01.01.2011р. встановлена у сумі 941 грн. Таким чином, за ставкою 15% на протязі всього 2011р. оподатковується чистий дохід, що не перевищує $941 \times 10 = 9\,410,00$ грн.*);
- а у разі, якщо сукупний чистий дохід перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного податкового року, ставка податку становить 17 відсотків з суми перевищення (*наприклад, мінімальна заробітна плата, встановлена на 01.01.2011р. встановлена у сумі 941 грн. Таким чином, за ставкою 17% на протязі всього 2011р. оподатковується чистий дохід, що перевищує $941 \times 10 = 9\,410,00$ грн.*).

Слід звернути увагу, що при застосуванні ставки ПДФО до сукупного чистого доходу адвокатів, є проблемне питання. Воно полягає в тому, що адвокати звітують і платять податок тільки за наслідками звітного податкового року, а прогресивні ставки податку прив'язані до місячного доходу оподаткування.

На сьогодні ДПА України не надала роз'яснень щодо порядку застосування ставок

Відповідно до п.3.7 наказу ДПА України № 1025 від 24.12.2010р., графи 7 та 8 Книги обліку адвокати не заповнюють.

Записи про отримані доходи та понесені витрати у Книзі обліку здійснюються щоденно на підставі первинних документів.

Декларація за звітний податковий період (рік) заповнюється адвокатом на підставі даних Книги обліку доходів і витрат.

2.4 Звітність адвоката про доходи, які він одержує як самозайнята особа, що здійснює професійну незалежну діяльність.

Назва звіту	Орган, якого подається звітність	Строки надання звітності	Строк сплати	Нормативний акт, що регулює надання звітності
Річна податкова декларація*	Державна податкова служба за місцем постійного проживання	До 1 травня року, що настає за звітним	До 01 серпня року, що настає за звітним (п.179.7ПКУ)	178.1, 178.4 ПКУ
<i>*Відповідно до п.179.9 ПКУ форма Декларації повинна бути встановлена Міністерством фінансів України. Станом на дату підготовки роз'яснення форма податкової декларації МФУ не затверджена.</i>				

Необхідно звернути увагу, що податковий орган на підставі річної декларації про доходи, що надається адвокатом, не здійснює розрахунку податку та не направляє адвокатам податкових повідомлень - рішень, як це було до прийняття Податкового кодексу України. З 01 січня 2011р., відповідно до п.178.7 ПКУ, адвокат самостійно розраховує податок з доходів фізичних осіб, що підлягає сплаті з сукупного чистого доходу, який він задекларував у річній податковій декларації, та самостійно сплачує його до бюджету не пізніше 01 серпня року, що настає за звітним.

2.5. Адвокат, як роботодавець.

Відповідно до пп. 14.1.180 п. 14.1 ст. 14 розділу I, п. 51.1 ст. 51 розділу II, пп. 168.4.5 п. 168.4 ст. 168, п. 176.2 ст. 176 розділу IV Кодексу стосовно помічників адвоката, або інших працівників, які перебувають у трудових відносинах з адвокатом, такий адвокат є податковим агентом та зобов'язаний виконувати всі покладені на нього функції податкового агента у відповідності до зазначених норм Кодексу, зокрема:

- нараховувати та перераховувати до бюджету податок з доходів фізичних осіб з доходів, що виплачуються працівникам, які перебувають у трудових відносинах з адвокатом;
- щоквартально подавати до органу державної податкової служби за місцем своєї реєстрації (обліку) податковий розрахунок суми доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, а також суми утриманого з них податку (форма та порядок заповнення такого податкового розрахунку затверджені наказом ДПА України № 1020 від 24.12.2010р.);
- щомісячно подавати до органу державної податкової служби податкову декларацію з податку на доходи фізичних осіб про загальні суми доходів, що нараховані (виплачені, надані) на користь платників податку, і загальні суми податку на доходи фізичних осіб, що утримані з цих доходів, а також обсяги перерахованого податку до бюджету (форма Податкової декларації затверджена наказом ДПА України № 58 від 31.01.2011р., роз'яснення щодо порядку заповнення надані ДПА України листом № 4885/7/17-0217 від 17.02.2011р.).

Звітність, що адвокат надає, як роботодавець.

Назва звіту	Орган, до якого подається звітність	Строки надання звітності	Строк сплати податку з доходів фізичних осіб	Нормативний акт, що регулює надання звітності
Податковий розрахунок суми доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, а також суми утриманого з них податку (ф. 1ДФ)	Державна податкова служба за місцем постійного проживання	Щокварталу (на протязі 40 днів, що настає за звітним кварталом)	Під час виплати заробітної плати, але не пізніше 30 числа місяця, що настає за базовим звітним місяцем	-п. 176.2 «б» ПКУ; - наказ ДПА України № 1020 від 24.12.2010р
Податкова декларація з податку на доходи фізичних осіб (за базовий податковий період, що дорівнює календарному місяцю)*	Державна податкова служба за місцем постійного проживання	Щомісяця (на протязі 20 днів, що настає за звітним місяцем)		-п. 176.2 «д» ПКУ; - наказ ДПА України № 58 від 31.01.2011р.; - лист ДПА України № 4885/7/17-0217 від 17.02.2011р.

*Необхідно звернути увагу, що відповідно до норм ПКУ, адвокати зобов'язані надавати до податкових органів Податкову декларацію з податку на доходи фізичних осіб, навіть якщо у нього немає найманих працівників та він не проводить виплату доходів (в такому випадку податкова декларація подається до податкового органу з прочерками).

До відома. На офіційному сайті ВРУ опубліковані декілька проектів Закону про внесення змін до ПКУ, які регулюють порядок подання даної декларації платниками податків, які не мають найманих працівників.

2.6. Відповідальність адвоката, як платника податків.

Згідно положень Податкового кодексу України, адвокат, як платник податків, несе відповідальність за порушення податкового законодавства. Статті ПКУ, зміст порушень та санкції, які можуть бути застосовані до адвокатів, як самозайнятих осіб, наведені нижче в таблиці:

Стаття Кодексу	Податкового	Зміст статті	Санкція
Стаття 117. Порушення встановленого порядку взяття на облік (реєстрації) в органах державної податкової служби		117.1. Неподання у строки та у випадках, передбачених цим Кодексом, заяв або документів для взяття на облік у відповідному органі державної податкової служби, реєстрації змін місцезнаходження чи внесення інших змін до своїх облікових даних, неподання виправлених документів для	Тягнуть за собою накладення штрафу на самозайнятих осіб у розмірі 170 гривень<...> У разі неусунення таких порушень або за ті самі дії, вчинені протягом року

	взяття на облік чи внесення змін, подання з помилками чи у неповному обсязі, неподання відомостей стосовно осіб, відповідальних за ведення бухгалтерського обліку та/або складення податкової звітності, відповідно до вимог встановлених цим Кодексом <...>	особою, до якої були застосовані штрафи за таке порушення, - тягнуть за собою накладення штрафу на самозайнятих осіб у розмірі 340 гривень<...>
Стаття 119. Порушення платником податків порядку подання інформації про фізичних осіб - платників податків	119.2. Неподання, подання з порушенням встановлених строків, подання не у повному обсязі, з недостовірними відомостями або з помилками податкової звітності про суми доходів, нарахованих (сплачених) на користь платника податків, суми утриманого з них податку Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке саме порушення	тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 510 гривень. тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 1020 гривень.
	119.3. Оформлення документів, які містять інформацію про об'єкти оподаткування фізичних осіб або про сплату податків без зазначення реєстраційного номера облікової картки платника податків, або з використанням недостовірного реєстраційного номера облікової картки платника податків, крім випадків, визначених пунктом 119.2 цієї статті	тягне за собою накладення штрафу у розмірі 170 гривень.
Стаття 126. Порушення правил сплати (перерахування) податків	126.1. У разі якщо платник податків не сплачує суми самостійно визначеного грошового зобов'язання протягом строків, визначених цим Кодексом, такий платник податків притягується до відповідальності у вигляді штрафу у таких розмірах:	при затримці до 30 календарних днів включно, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання, - у розмірі <u>10 відсотків</u> погашеної суми податкового боргу; при затримці більше 30 календарних днів, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання, - у розмірі <u>20 відсотків</u> погашеної суми податкового боргу. -
Стаття 127. Порушення	127.1. Ненарахування,	тягнуть за собою накладення

<p>правил нарахування, утримання та сплати (перерахування) податків у джерела виплати</p>	<p>неутримання та/або несплата (неперерахування) податків платником податків, у тому числі податковим агентом, до або під час виплати доходу на користь іншого платника податків, - Ті самі дії, вчинені повторно протягом 1095 днів, -</p> <p>Дії, передбачені частиною першою цього пункту, вчинені протягом 1095 днів втретє та більше</p>	<p>штрафу в розмірі 25 відсотків суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету.</p> <p>тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 50 відсотків суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету.</p> <p>тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 75 відсотків суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету.</p>
--	---	--

Необхідно звернути увагу, що до 01.01.2011р. не було встановлено окремого порядку проведення перевірки самозайнятих осіб.

01 січня 2011 року, податковий орган має право перевіряти правильність сплати податків самозайнятими особами, у т.ч. й адвокатами. Порядок проведення перевірок та оформлення результатів документальних перевірок фізичних осіб, у тому числі й самозайнятих осіб, встановлений наказом ДПА України від 24.12.2010р. № 1003 «Про затвердження Порядку оформлення результатів документальних перевірок щодо дотримання податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, платниками податків - фізичними особами».

3. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування для адвокатів.

3.1. Постанова адвокатів на облік в органах Пенсійного фонду.

З 01.01.2011 р. вступив в силу Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 2464-VI від 08.07.2010 р. (далі – Закон про ЄВСС). Згідно ч. 5 ст. 4. цього Закону, платниками єдиного внеску на соціальне страхування (далі – ЄВСС) є особи, що займаються незалежною професійною діяльністю, в т.ч. і адвокатською діяльністю.

Крім того, адвокати є платниками ЄВСС як працедавці, якщо вони використовують працю фізичних осіб на умовах трудового чи цивільно-правового договору.

Обов'язки адвокатів по сплаті ЄВСС виникають з початку здійснення їх діяльності (ч. 4 ст. 5 Закону про ЄВСС). Для цього адвокати зобов'язані стати на облік в органах Пенсійного фонду. Порядок узяття на облік та зняття з обліку в органах Пенсійного фонду України платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування регулюється Постановою Пенсійного фонду № 21-6 від 27.09.2010р. (далі – Постанова № 21-6).

Для постановки на облік платником ЄВСС в органах Пенсійного фонду, згідно п. 4.2, 4.4 Постанови № 21-6, адвокати зобов'язані надати протягом 10-ти днів з початку здійснення незалежної професійної діяльності в орган Пенсійного фонду по своєму місцю проживання:

- заяву за формою, затвердженою в Додатку 2 до Постанови № 21-6, в якій вказується назва органу державної реєстрації, дата реєстрації та номер свідоцтва про реєстрацію;
- копію довідки про привласнення ідентифікаційного номера з Державного реєстру

фізичних осіб – платників податків або інших обов'язкових платежів;

- копію свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, виданого кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури;

- копію паспорта.

Всі копії документів звіряються працівником Пенсійного з їх оригіналами (п. 4.4 Постанови № 21-6).

Постановка адвокатів на облік в органах Пенсійного фонду здійснюється не пізніше наступного робочого дня з дня отримання заяви і всіх необхідних документів.

На наступний робочий день з дня постановки на облік, адвокатуві, як платникові ЄВСС, безкоштовно направляється повідомлення про постановку на облік.

Крім того, в день отримання заяви, орган Пенсійного фонду направляє відомості про адвоката, як платника ЄВСС, до Фонду соціального страхування від нещасних випадків. Органи Фонду соціального страхування від нещасних випадків, на основі інформації Пенсійного фонду, здійснюють постановку на облік адвокатів, присвоюють їм відповідний клас професійного ризику і направляють повідомлення до органів Пенсійного фонду.

У разі зміни прізвища, імені або по батькові, місця проживання, адвокат зобов'язаний в 10-денний термін з дня виникнення відповідних змін надати в орган Пенсійного фонду документи в такому ж порядку, як і при постановці на облік. При цьому заява надається з позначкою «Зміни». (абз. 2 п. 4.7 Постанови № 21-6).

Звертаємо увагу, що згідно абз. 2 ч. 3 Розділу VIII. «Прикінцеві і перехідні положення» Закону про ЄВСС, перереєстрація адвокатів, які перебували на обліку в органах Пенсійного фонду до 01.01.2011г., не здійснюється.

3.2. Розмір і строк сплати ЄВСС.

Згідно ч. 11 ст. 8 Закону про ЄВСС, адвокати, як особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність, зобов'язані сплачувати ЄВСС у розмірі 34,7 % від бази нарахування.

Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 7 Закону про ЄВСС, базою нарахування ЄВСС для адвокатів є сума доходу (прибутку), що отримана від їх діяльності і підлягає оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб. При цьому, сума ЄВСС не може бути менше розміру мінімального страхового внеску за місяць, в якому отриманий дохід (прибуток). Крім того, згідно ч. 3 ст. 7 Закону про ЄВСС, нарахування єдиного внеску здійснюється в межах максимальної величини бази нарахування єдиного внеску.

Мінімальний страховий внесок визначається шляхом множення мінімального розміру заробітної плати на розмір внеску, встановленого законом для адвокатів (34,7 %) за місяць, в якому отримано дохід (п. 5 ст. 1 Закону про ЄВСС).

Максимальна величина бази нарахування єдиного внеску дорівнює п'ятнадцяти розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб (п. 4 ст. 1 Закону про ЄВСС).

Розмір мінімальної заробітної плати і прожиткового мінімуму на 2011 рік встановлений ст. 21, 22 Закону України «Про Державний бюджет України на 2011 рік» № 2857-VI від 23.12.2010 р.

Розмір мінімальної заробітної плати і прожиткового мінімуму в 2011 році

Термін дії	Розмір мінімальної заробітної плати	Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб
01.01.2011 – 31.03.2011	941 грн.	941 грн.
01.04.2011 – 30.09.2011	960 грн.	960 грн.
01.10.2011 – 30.11.2011	985 грн.	985 грн.
01.12.2011 – 31.12.2011	1004 грн.	1004 грн.

	Граничний строк	Підстава
Строк сплати ЄВСС і строк надання звітності з ЄВСС адвокатами за себе, як особами які здійснюють незалежну професійну діяльність		
		14
Строк сплати ЄВСС із суми доходу, отриманого адвокатом	До 1 квітня року, наступного за звітним (раз на рік)*	п. 4.5.3 Постанови Пенсійного фонду «Про затвердження Інструкції про порядок нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 21-5 від 27.09.2010р. (далі – Постанова № 21-5)
Строк надання звітності з ЄВСС адвокатами за себе	До 1 квітня року, наступного за звітним (раз на рік)	п. 3.2 Постанови Пенсійного фонду «Про порядок формування та надання страхувальниками звітності відносно сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 22-2 від 08.10.2010р. (далі – Постанова № 22-2)
* Звертаємо увагу, згідно п. 178.3 ст. 178 Податкового кодексу України, у адвокатів оподатковується податком на доходи фізичних осіб різниця між доходом і документально підтвердженими витратами, безпосередньо пов'язані з отриманням такого доходу. Для того, щоб уникнути проблем зі включенням до складу витрат сум ЄВСС, сплаченого адвокатами, перерахування таких сум необхідно здійснювати до 31 грудня поточного (звітного) року.		
Строк сплати ЄВСС і строки надання звітності з ЄВСС адвокатами за фізичних осіб, які працюють у них на підставі трудових або цивільно-правових договорів		
Строк сплати ЄВСС за фізичних осіб, які працюють на на підставі трудових або цивільно-правових договорів	Під час кожної виплати заробітної плати чи винагороди по цивільно-правовим договорам, але не пізніше 20 числа місяця, наступного за звітним (щомісячно), навіть якщо заробітна плата чи винагорода по цивільно-правовим договорам не виплачувались	п. 4.3.6, 4.3.7 Постанови № 21-5
Строк надання звітності з ЄВСС за фізичних осіб, які працюють на на підставі трудових або цивільно-правових договорів	Не пізніше 20 числа місяця, наступного за звітним (щомісячно)	п. 3.1 Постанови № 22-2
Відомість розподілу чисельності працівників, річного фактичного обсягу реалізованої продукції (робіт, послуг) за видами економічної діяльності	Не пізніше 25 січня року, наступного за звітним	п. 3.10 Постанови Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань «Про затвердження Порядку віднесення страхувальників до класу професійного ризику виробництва з урахуванням виду їх економічної діяльності та проведення перевірок достовірності поданих

		страхувальниками відомостей про види економічної діяльності (у тому числі основний)» № 30 від 30.11.2010р.
--	--	--

Максимальний розмір доходу (заробітної плати), з якого сплачується єдиний соціальний внесок в 2011 році

Термін дії	Розмір, грн.
01.01.2011 – 31.03.2011	941 * 15 = 14 115
01.04.2011 – 30.09.2011	960 * 15 = 14 400
01.10.2011 – 30.11.2011	985 * 15 = 14 775
01.12.2011 – 31.12.2011	1004 * 15 = 15 060

Приклади розрахунку ЄВСС з доходів адвокатів:

1. У січні 2011р. доход, отриманий від адвокатської діяльності склав 42000 грн., витрати, що пов'язані з такою діяльністю – 13 750 грн.

Чистий дохід, з якого утримується ЄВСС = 42 000 – 13 750 грн. = 28 250 грн.

Оскільки сума чистого доходу перевищує максимальний розмір доходу, з якого сплачується єдиний соціальний внесок, то ЄВСС буде нараховуватись із суми 14 115 грн. (15 розмірів прожиткового мінімуму для працездатної особи)

ЄВСС за січень 2011 р. = 14 115 x 34,7% = 4 897,91 грн.

2. У січні 2011р. доход, отриманий від адвокатської діяльності склав 20000 грн., витрати, що пов'язані з такою діяльністю – 13 750 грн.

Чистий дохід, з якого утримується ЄВСС = 20 000 – 13 750 грн. = 6 250 грн.

Так як сума чистого доходу не перевищує максимальний розмір доходу, з якого сплачується єдиний соціальний внесок, то сума ЄВСС буде розрахована наступним чином:

ЄВСС за січень 2011 р. = 6 250 грн. x 34,7% = 2 168,75 грн.

У випадку, якщо адвокати використовують працю фізичних осіб на умовах трудового чи цивільно-правового договору, адвокати, як працедавці, зобов'язані нараховувати і утримувати внесок на ЄВСС в розмірах, визначених ч. 5, 7 ст. 8 Закону про ЄВСС та п. 3.1.1., 3.1.4, 3.5 і 3.7 Постанови Пенсійного фонду «Про затвердження Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 21-5 від 27.09.2010р.

Нижче в табличному вигляді представлені строки сплати ЄВСС і строки надання звітності з ЄВСС адвокатами як за себе, так і за фізичних осіб, які працюють у них на підставі трудових або цивільно-правових договорів.

3.3. Відповідальність адвокатів за порушення законодавства про ЄВСС.

Правопорушення	Фінансова санкція	Підстава
Ухилення платниками ЄВСС, на яких не поширюється дія Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців», від узяття на облік або несвоєчасне подання заяви про взяття на облік в територіальних органах ПФ	Штраф у розмірі 10 НМДГ (170 грн.)	П. 1 ч. 11 ст. 25 Закону про ЄВСС, пп. 7.2.1 Постанови № 21-5
Несплата (неперерахування) або несвоєчасна сплата	Штраф у розмірі 10 %	Ч. 10 та п. 2 ч.

(несвоєчасне перерахування) ЄВСС	своєчасно не сплачених сум Одночасно на суму недоїмки нараховується пеня з розрахунку 0,1 % суми недоплати за кожний день прострочення платежу	11 ст. 25, ч. 1 ст. 26 Закону про ЄВСС
Донарахування територіальним органом ПФ або платником своєчасно не нарахованого ЄВСС	Штраф у розмірі 5 % зазначеної суми за кожний повний або неповний базовий звітний період, за який донараховано таку суму, але не більш як 50 % суми донарахованого ЄВСС	П. 3 ч. 11 ст. 25 та ч. 1 ст. 26 Закону про ЄВСС
Неподання, несвоєчасне подання, подання не за встановленою формою звітності, передбаченої Законом про ЄВСС, до територіальних органів ПФ	Штраф у розмірі 10 НМДГ (170 грн.)	П. 4 ч. 11 ст. 25 та ч. 1 ст. 26 Закону про ЄВСС
Несплата, неповна сплата або несвоєчасна сплата суми ЄВСС одночасно з видачею сум виплат, на які нараховується ЄВСС (авансових платежів)	Штраф у розмірі 10 % таких несплачених або несвоєчасно сплачених сум	П. 6 ч. 11 ст. 25 Закону про ЄВСС

Звертаємо увагу, що органи Пенсійного фонду мають право безоплатно отримувати від органів державної влади, органів місцевого самоврядування відомості про нарахування, обчислення і сплату єдиного внеску, а також інші відомості, необхідні для виконання Пенсійним фондом функцій, передбачених Законом (п. 1 ч. 1 ст. 13 Закону про ЄВСС).

Так, наприклад, на основі актів звірок з органами податкової служби сум доходів осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність, що свідчать про неповну сплату сум ЄВСС, органи Пенсійного фонду, навіть без проведення документальної перевірки, мають право направити адвокату вимогу про сплату недоїмки, штрафних санкцій та пені. Такі акти звірки з органами податкової служби складаються на основі сум доходів, заявлених у звітності по ЄВСС та задекларованих в річній декларації про доходи осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність, що подається адвокатом до органів державної податкової служби (п. 6.3 Постанови № 21-5).

Крім того, Постановою Пенсійного фонду № 27-1 від 23.11.2010р. та Наказом ДПАУ № 886 від 23.11.2010 року затверджено Порядок звірки платників страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, на основі якого здійснюється обмін інформацією між органами Пенсійного фонду та податкової служби з метою приведення у відповідність даних щодо юридичних та фізичних осіб, які перебувають на обліку в органах Пенсійного фонду як платники страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Також звертаємо увагу, що згідно п. 2 ч. 1 ст. 13 Закону про ЄВСС, органи Пенсійного фонду мають право проводити планові та позапланові перевірки підприємств та фізичних осіб-підприємців. Порядок проведення планових та позапланових перевірок Затверджено Постановою КМУ «Про затвердження Порядку проведення Пенсійним фондом України та його територіальними органами планових та позапланових перевірок платників єдиного

внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 233 від 09.03.2011 р. Але станом на 16.03.2010р. такий Порядок не набрав чинності. Крім того, Порядок проведення планових та позапланових перевірок платників ЄВСС поширюється лише на підприємства та фізичних осіб – підприємців. Таким чином, порядок проведення перевірок органами Пенсійного фонду адвокатів, як самозайнятих осіб, на сьогоднішній день відсутній.

Рекомендована для використання адвокатами література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. № 436-IV.
3. Закон України "Про адвокатуру" від 19.12.1992р. № 2887-XII.
4. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 28.12.1994р. №334/94-ВР.
5. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 2464-VI від 08.07.2010р.
6. Закон України «Про Державний бюджет України на 2011 рік» № 2857-VI від 23.12.2010р.
7. Наказ ДПА України від 22.12.2010р. №979 «Порядок обліку платників податків і зборів та визнання такими, що втратили чинність, наказів Державної податкової адміністрації України».
8. Наказ ДПА України «Про затвердження Положення про Реєстр неприбуткових установ та організацій» № 37 від 24.01.2011р.
9. Наказ ДПА України «Про затвердження форми та Порядок складання Податкового звіту про використання коштів неприбуткових установ та організацій» № 56 від 31.01.2011р.
10. Наказ ДПА України від 24.12.2010р. № 1025 «Про затвердження форми Книги обліку доходів і витрат, яку ведуть фізичні особи - підприємці, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування, і фізичні особи, які провадять незалежну професійну діяльність, та Порядку її ведення».
11. Наказ ДПА України від 24.12.2010р. № 1020 «Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку (форма N 1ДФ) та Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку»
12. Наказ ДПА України № 58 від 31.01.2011р. «Про затвердження форми Податкової декларації з податку на доходи фізичних осіб».
13. Наказ ДПА України від 24.12.2010р. № 1003 «Про затвердження Порядку оформлення результатів документальних перевірок щодо дотримання податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, платниками податків - фізичними особами».
14. Постанова Пенсійного фонду України «Про затвердження Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 21-5 від 27.09.2010р.
15. Постанова Пенсійного фонду України «Про затвердження Порядку взяття на облік та зняття з обліку в органах Пенсійного фонду України платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 21-6 від 27.09.2010р.

ДОДАТОК
до рішення Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури
від 18.03.2011 року № VI/4-97

На додаток до рішення Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури від 18.03.2011 року № VI/4-97 з метою встановлення єдиного підходу до формування переліку витрат, пов'язаних з організацією незалежної професійної діяльності адвокатів як самозайнятих осіб рекомендуємо враховувати наступні документально підтвержені витрати:

- на утримання, експлуатацію та ремонт власного або орендованого офісного приміщення (платежі за надання комунальних послуг, орендна плата, страхування орендованого приміщення, витрати, пов'язані з поточним ремонтом та амортизація);
- на амортизацію, модернізацію та обслуговування офісної техніки та її амортизацію, придбання витратних матеріалів;
- на придбання канцелярського приладдя, паперової та документальної продукції;
- на утримання легкового автомобіля (власного, а також орендованого), що використовується при веденні основної професійної діяльності адвоката (придбання пально-мастильних матеріалів, стоянка, паркування, страхування, амортизація, ремонт);
- на пов'язані з адвокатською діяльністю транспортні та інші витрати (залізничні, авіа квитки та інше), якщо вони не компенсовані на підставі угоди (угод) з клієнтом (клієнтами);
- на оплату послуг зв'язку (пошта, телеграф, телефон, телекс, телефакс, стільниковий зв'язок та інші подібні витрати) та користування Інтернетом;
- на виготовлення печаток та штампів, або їх заміну;
- плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків;
- на оплату праці найманих працівників за трудовими угодами;
- на суми нарахованих обов'язкових податків та зборів, установлених Податковим кодексом України, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у тому числі за найманих працівників;
- на відрядження найманих працівників;
- на передплату та придбання професійних видань, в тому числі рекомендованих ВККА;
- на придбання та використання електронної бази законодавства;
- на придбання та розробку, а також обслуговування програмного забезпечення, необхідного для здійснення професійної адвокатської діяльності;
- на оплату за консультаційні, інформаційні, аудиторські, експертні та інші послуги, які отримує адвокат для забезпечення своєї професійної діяльності;
- витрати, пов'язані з підвищенням кваліфікації адвоката та найманих працівників;
- на інші видатки, які носять капітальний характер.